

אורות השבת

גליון מס' 809

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

אחראי מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
שמיני - "שבת פרה"

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

זאת חקת התורה (לשבת פרה)

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליהם פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על (במדבר יט, ב)

זאת חקת התורה: לפי שהשטן ואומות העולם מונק את ישראל למד מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך סבב בה חקת גזירה היא מלפני אף לך רשות להוריד אחריה. (רש"י)

אכן מצות פרה אדמה, מופלאה היא עד מאוד. ומי לנו חכם תבון כשלמה המלך אשר העיד שמצוה זו רחוקה היא ממנו - 'אמרת אחכמה והיא רחוקה ממני' (קהלת ז, כג). אך לעומת זאת, ידועים דברי המדרש (במדבר רבה יט, ח) שמצוה זו באה לכפר על חטא העגל, חטא לשונו: 'אמר רבי איבו, משל לכן שפחה שטיף פלטיק של מלך, אמר המלך תבוא אמו ותקנח את הצאנה. כך אמר הקב"ה, תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל, עכ"ל. הרי לפנינו לכאורה טעם מבורר למצוה זו. ועל כרחך שיש לחלק בין חוקי המצוה - למהות המצוה, והיינו שבחוקי המצוה: כגון שתהא הפרה תמימה באדמימות עד שאם נמצא בה שתי שערות פסולה, וכן שלא יעלה עליה עול, ושהיא מטהרת את הסמאים אך מסמאת את הסהורים וכו', באמת שאין לנו שום הבנה והיא בגדר חוק מופלא. אך לגבי מהות המצוה - שהיא מכפרת על מעשה העגל, הרי שביקשו רבותינו לרמז שכל שנשכיל להבין במעשה העגל אשר הוא עצמו פליאה נשגבה - כך תגדל הבנתנו במצות פרה אדמה הבאה לכפר עליו.

והנה כבר הקדימנו מפרשי התורה וחכמי המוסר בכל התמיהות המתעוררות במעשה העגל: האך דוד דעה אשר זה מקרוב יצא ממצרים באותות ומופתים, וראו בעיניהם ניסים גדולים עד אין חקר כדוגמת קריעת ים סוף וירידת המן וכו', ואשר העיד עליהם הכתוב שהגיעו לדגת 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוז'... והן טרם חלפו ארבעים יום מאותו מעמד רם ונשגב בהר סיני, בו פצחו כולם במקלה אחת ואמרו 'נעשה ונשמע'! אך כל זה התפוגג והיה כלא היה, עד שבין רגע החליפו אמתתם בתבנית שור והכריזו עליו 'אלה אלוהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים'!... וביותר יפלא דברי רבותינו במדרש (שמות רבה מב): 'רבי מאיר אומר, אף לא יום אחד היו אלה עומדין בסני ואמרו בפיהם מעשה נשמע, ולכן לא נכון עמו'. וגדולה מזו מציעו בתוספתא (בבא קמא פרק ז): 'באותה עת נחשבו בני ישראל לגנבים, שרצו לגנוב כביכול דעתו של מקום, ע"ש. והדברים גוראים ותמוהים חזקים הם דרשנו! ואכן לא בכדי הגדיר הש"ס (שבת פח, ב) מעשה זה במשל טורא ואינס: 'עלובה כלה המזנה בתוך חופתה', ופי' רש"י: 'כישוראל שעמדו בהר סיני ועשו העגל, ע"ש.

ואמנם הרמב"ן חש בכל זה והאריך להוכיח שאין כאן חטא של עבודה זרה ח"ו, אלא שביקשו להם מורה דרך תחת משה רבינו אשר בושש לבוא, חטא תמצית לשונו: 'אבל הענין כמו שאמרתי, שלא ביקשו העגל להיות להם ליטול ממדת ומחיה, וקיבלו עבודת אלהותו עליהם, אבל ירצו שיהיה להם במקום משה מורה דרכם, ע"ש באורך דברי הפלאים. אך מה נעשה שדברי רש"י סותרין לכאורה השקפה זו, חטא לשונו: 'אלהות הרבה איזו להם. כי זה משה האיש, כמין דמות משה הראה להם השטן... אשר העלנו ממצרים והיה מורה לנו דרך אשר נעלה בה, עתה צריכך אנו לאלהות אשר ילכו לפנינו, עכ"ל. ועל כל פנים לפי פירוש רש"י, שומה עלינו להבין, כיצד ירדו ישראל לשפל גורא בזמן קצר כל כך. ובפרט שלשון הכתובים וכן דברי הש"ס והמדרשים הנזכרים, מטין יותר לפירוש רש"י. והן אמת שאפשר להמליץ טוב בעד ישראל ולומר, שיד הערב רב' היתה ראשונה במעל הזה, וכפי שמורה לשון המקרא 'אלה אלוהיך ישראל' ולא קאמר אלה אלוהינו. מכל מקום עדיין יש לתמוה, כיצד התפתה העם לדברי ההבל הללו.

ולולי דמסתפינס לדרוש במופלא ממנו, הייתי מכון מבטי להדגשת הכתוב (שמות לב, ח-ז) 'לך רד כי שחת עמך... סרו מהר מן הדרך אשר ציתים'... כלומר שעיקר התביעה על ישראל לא היתה על עיצומו של החטא הנורא, שכן זה דרכו של היצר הרע שהיוס אומר לו כך ומחר אומר לו כך עד שהוא מורידו לכאר שחת. ובפרט כשהוא מוליד בלבו ספיקות גדולות, כדוגמת מה שדרשו רבותינו על הפסוק 'כי בושש משה' - בשש שעות, והיינו שהקדים להם השטן את שקיעת החמה שש שעות

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

ירידת הנשמה לעולם

'ותצא אש מלפני ה' וימותו', כתב רש"י אמר משה אהרן אחי, ידע הייתי שיתקדש הבית במיוחדיו של מקום והייתי סבור או בי או בך, צריך להבין לכאורה די היה באחד שיסתלק ולמה מותו שניהם נדב ואביהוא, מבאר ה"בן לאשרי' משה רבינו חשש שנא לא יוכלו להשקיט את רוחם ולעמוד מול עוצמת עונג האור הגדול שזרח במעמד הקמת המשכן, ויתעוררו בתשוקה עזה להידיבק באור האלוהי ויחפצו לצאת מן הגוף, ובזה טעו נדב ואביהוא 'בקרבתם לפני ה' וימותו' שהתקרבות לה' גרמה להם ל"וימותו", ורצון האלוהי הוא בירידת הנשמה לעולם, לנתב את ההתלהבות לעבודה בפועל בתוך גשמיית העולם, "לא ניתנו התורה והמצוות אלא כדי לצרף בהם את הבריות".

בברכת אבות ואמהות

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

שימו לב! הזמנים לפי שעון קיץ

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מדינת ישראל - שבע	31.3.19	1.4.19	2.4.19	3.4.19	4.4.19	5.4.19	6.4.19
עלות השחר	5:13	5:12	5:10	5:09	5:07	5:06	5:05
זמן סלידת חמץ	5:20	5:19	5:18	5:17	5:15	5:14	5:12
ירידת - חצי חמץ	6:36	6:34	6:33	6:31	6:31	6:29	6:28
מז"ק ש' לידת מ"א	8:59	8:58	8:57	8:56	8:56	8:55	8:54
ס"ק ש' לידת מ"א	9:37	9:36	9:35	9:34	9:34	9:33	9:32
חצות יום הוליד	12:45	12:45	12:45	12:44	12:44	12:43	12:43
מזרח גדול	13:17	13:17	13:17	13:17	13:16	13:16	13:16
פול המצוה	17:58	17:58	17:59	17:59	18:00	18:02	18:01
סקייה	19:01	19:02	19:03	19:03	19:04	19:05	19:05
צאת חמץ	19:16	19:17	19:18	19:18	19:19	19:20	19:21

"שבת כבודיך"

המולד בליל שישי שעה 02:25, ו-17 חלקים
ראש חודש ניסן ביום שבת קודש הבעל"ט.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	שמיני
הפטרה	ויהי דבר
כניסת השבת:	18:40
יציאת השבת:	19:32
רבינו תם:	20:17

אורות הפרשה

חג הפסח עת רצון לטהרה ולפרנסה

"ויהי ביום השמיני" עם הכולל גימטריה "אל זן נשמה טובה", "קרא משה לאהרן" עם הכולל גימטריה "שבת דניסן זן", והכוונה עפ"י מה שכתבו בספ"ק שבחג הפסח אכילת המצות היא תיקון לתאוות האכילה, וזה גורם לשפע רב של טובה וברכה מלמעלה לעולם, פרנסה טובה בהרחבה וברוח לכל בני ישראל. "שבת דניסן זן", חג הפסח נקרא בתורה בשם "שבת" כדכתיב 'ממחרת השבת' ותרגם אונקלוס ממחרת ימא טבא, של "ניסן", הקב"ה "זן" ומפרנס את עמו ישראל בשפע פרנסה טובה, בחג הפסח "אל זן" הוא עת רצון שהקב"ה זן ומפרנס את ישראל בשפע רב, מפני "נשמה טובה" שנשמות ישראל בחג הפסח במצב טוב בהיכלות הקדושה, כמ"ש בספר חסד לאברהם שלוש יום קודם הפסח מזכין את נשמות בני ישראל מן השמים עד שאפילו נשמות רשע השקוע במ"ט שערי טומאה בערב פסח בליל בדיקת חמץ מחוץ להיכלות הטומאה והוא זן ונקי.

משה רבינו, מתקן נשמת נח

"ויהי ביום השמיני" בלי האותיות השימושיות ראשי תיבות גימטריה "ש"ד" דניים, "קרא משה לאהרן ולבניו ולקניי ישראל" סופי תיבות עם הכולל גימטריה "עגל", הכוונה, שקרא משה רבינו ע"ה לאהרן הכהן ע"ה ולבניו ואמר להם כאשר אתם ניגשים להקריב את הקרבנות, צריך שתכוונו בקרבנותיכם למתקן את הש"ד דניים שנתעוררו על ישראל על ידי עשיית חטא העגל, "ויהי ביום השמיני" גימטריה "נח אנחם במשה", הכוונה שנשמת "נח" נתגלגלה עוד הפעם ובאה "במשה" רבינו ע"ה ונשמת נח התנחמה ונתקנה על ידי נשמתו של משה רבינו ע"ה שעמד והתפלל על דורו דור המדבר ודאג לכפרתם מחטא העגל, מה שלא עשה נח אז לדורו דור המבול שלא התפלל עליהם להצילם.

אהרן הכהן, מנן על ישראל

"ויאמר אל אהרן" גימטריה "ארמית לחורן", הכוונה שעיקר האמירה לאהרן בהקרבנות הקרבנות היה כדי שיגן על עם ישראל ויסלק בקרבנותיו את החרון אף מבני ישראל, "ויאמר אל אהרן" גימטריה "המריא רפ"ח", מלשון הכתוב 'לעת במרום תמריא' שהוא לשון 'מרד', שרפ"ח ניצוצות קדושות נפלו בשבירת הכלים וזה היה כעין מרד בהקב"ה, כמו שכתב האריז"ל "מרחת" אותיות "מת רפ"ח", ועל ידי קדושת אהרן וקדושת קרבנותיו "המריא" מלשון "הגביה" אותם, והעלה את הרפ"ח ניצוצות בחזרה למעלתם העליונה.

אהרן הכהן, מכפר על ישראל

"קח לך" גימטריה "קנח", "קח לך" גימטריה "חלקך", הכוונה, שאהרן הכהן ע"ה בתחילה יביא את קרבנותיו ויקנח ויכפר על עצמו ויעשה את חלקו עצמו זכאי, ורק אחר כך יבוא לכפר על אחרים על עם ישראל, שהזכאי יכפר על החייב, כדאיתא במסכת יומא ובמסכת סנהדרין קשור עצמן ואחר כך קשור אחרים.

אהרן הכהן, ממתק את הדינים

"עגל בן בקר לחטאת" גימטריה "עגל פר עד בתום", הכוונה, שעל ידי תום ותמימות של אהרן הכהן ע"ה יכופר לו עוון העגל שהוא גרם לעוון הפ"ד דניים, וכמו שכתב האריז"ל שיתמתקו הפ"ד דניים בכח שם הקדוש "אכדט"ם", שכתב בזוהר שהם האותיות הקדומות לשם הקדוש "אלקים" שהם בגימטריה "ע"ד".

אהרן הכהן, מקשר את ישראל לתורה והקב"ה

"והקרב לפני ה'" גימטריה "ב"ד לוי אמת", הכוונה, שאהרן זכה לכל זה בשביל דביקותו בהקב"ה שחיתתו אמת ודביקותו בתורה הקדושה שנקראת תורת אמת הנהגת בכ"ב אותיות, כדכתיב על שבט לוי הכהנים 'וירי משפטין ליעקב ותורתך לישראל' וכדאיתא במסכת שבת, וכמו שכתב בזוהר ישראל על ידי אורייתא מתקשראן בקוב"ה, וזה שסיים הפסוק, "ואל בני ישראל" עם האותיות גימטריה "תורה מ" ללמדנו שעיקר עבודת הכהנים בהקרבנות הקרבנות הוא לקרב את ליבן של ישראל לאביהם שבשמים, על ידי התורה הקדושה שניתנה למ' יום שהיא מכפרת על הכל, כדאיתא בירושלמי מסכת חגיגה הלוואי אותי עזבו ותורתי שמרו שהמאור שבה מחזירם למוטב.

אהרן הכהן מקריב קרבנות

והמלאך מיכאל מקריב נשמות

'כי היום ה' נראה אליכם', "כי היום" צירוף תיבות "ה' יום", הכוונה "ה' פעמים יום" גימטריה "פ"ד דניים, "הוי"ה" יתמתקו "לחסדים", ועל ידי מה, "נראה" אותיות "אהרן", "אליכם" אותיות "מיכאל", הכוונה, שאהרן הכהן ע"ה על ידי הקרבת הקרבנות מקרב את נשמות בני ישראל לאביהם שבשמים, וזה הביאור דאיתא במסכת מנחות בתוספות, א"ר גידל אמר רב המחבב בני במרום והמלאך מיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבנות נשמותיהן של צדיקים, היינו את הנשמות של בני ישראל שקריב אהרן הכהן על ידי עבודת הקרבנות.

אורות הכשרות

באופן שראו בעליל כי תם מועד ארבעים הימים בו הבטיח משה לדת מן ההר. זאת ועוד, שהראה להם מיטתו של משה, באופן שראו בעיניהם כי כביכול מת האיש משה ולא ישוב עוד להנהיגם (נמכר ביש"י). אך בזאת יצא עליהם הקצף, מדוע 'סרו מהר' מן הדרך. שכן זהו האות כי כל מדרגתם הנשגבה קודם החטא, לא היתה משרשת בקרבם מתוך עבודה עצמית, אלא היה זה פרי התרגשות הניסים אשר ראו עיניהם, וכבר הוכחנו במקום אחר שאין בכוח הניסים אלא לעורר פרץ של רגשות עד כדי אמיצת שירה, אך אין בהם כדי לשנות את לב האדם. וכור המבחן בזה, הוא בזמן 'הספיקות' המקוננים בלב האדם לפי מצוקת הזמן ומשברי העתים, אשר יש בכוחם למחוק בין רגע את רישומו של הנס. וזהו עיקר התביעה על ישראל – 'לך רד כי סרו מהר מן הדרך', והבן. ודע שלא תיתכן עליית מדרגה אמיצת בעבודת ה', אלא בלימוד תורה וקיום מצוותיה. וכבר הארכנו בזה בכמה מקומות, ודי אם נזכיר בזה שוב דברי התלמוד (ימא עב, ב) 'כל תלמיד חכם שאין תוכו כבד – אינו תלמיד חכם', ולפי המבואר שם הכוונה בזה, במי שאין מדרגתו החיצונית תואמת לדעת הידאת שמים שבתוכו, עי"ש. וצריך ביאור, מה שייך ענין זה ל'תלמיד חכם', ומן הראוי היה לומר שכל מי שאין תוכו כבד 'אינו ירא שמים'. ברם לדברינו שפיר יש לומר, שכל תלמיד חכם שאין תוכו כבד, אות וסימן מובהק הוא שמעשיו החיצוניים אינם משקפים את 'חכמתו' בתורה, והבן.

ובזה ביארנו בסוב טעם דברי הש"ס (ברכות כח, א) אוחזת מעשה דרבן גמליאל, אשר נעל את דלתות בית המדרש בפני מי 'שאיין תוכו כבד'. אך לעומתו רבי אלעזר בן עזריה, ביום הכתרתו לנשיא ישראל ביטל מיד תקנה זו, ותוספו ארבע מאות ספסלים לבית המדרש ויש אומרים שבע מאות ספסלים, עד שחלשה דעתו של רבן גמליאל וכו', עי"ש. הנה כי כן רבן גמליאל סבר, שמי שאין תוכו כבד אין מקומו בבית המדרש, שהרי אינו תלמיד חכם. אך לעומתו רבי אלעזר בן עזריה סבר, שאדרבה מי שאין תוכו כבד צריך לרוץ לבית המדרש, יען כי רק לימוד התורה יש בכוחו להפוך את לבו עדי עד יהא תוכו כבד, כמו שנתבאר.

ומעתה אפשר שיש לנו הבנה קצת גם בפרשת פרה אדומה המופלאה, אשר כאמור בפתח דברינו היא מכפרת על חטא העגל. שכן הראה יראה שיש בה שני רמזים נפלאים לכל דברינו. ראשית ממה שנאמר בה 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' (במדבר יט, ד), ודרשו על זה בתלמוד (ברכות סג, ב): 'אמר רש לקיש, מניין שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל'. וכה הם דברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה ג, ד): 'אין דברי תורה מתקיימים במי שמרפה עצמו עליה, ולא באלו שלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתיה, אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה. אמרו חכמים דרך רמז, זאת התורה אדם כי ימות באהל' אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באהלי חכמים', עכ"ל. ועוד נאמר בפרשת פרה אדומה (במדבר יט, טו) 'וכל כלי פתוח אשר אין צמד פתיל עליו סמא הוא', ודרשו רבותינו: 'כלי פתוח', חמץ על אבריו של האדם. 'אשר אין צמד פתיל עליו', היינו שאין מחסום לפיו לאזניו ועיניו וכו'. אזי ודאי 'סמא הוא', יען כי בלי שמירה הרי שהוא בסכנת כל סומא שבעולם. הנה כי כן, פרשת פרה אדומה הרומזת לעמל התורה ושמירה מחסאים, היא התיקון לחטא העגל אשר כאמור נגרם מחסרון לימוד התורה, יען כי בלעדיה אין שמירה לאדם והוא חשוף לכל הפגעים הרחוקים – עד כדי נפילה לשאול תחתית!

וכאן המקום אתי, לחזק את ביאורו המתוק של האון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל על דברי הש"ס (קידושין ל, ב): 'תנא דבי רבי ישמעאל, בני אם פגע בך מנוחל זה משכחו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח, ואם ברזל הוא מתפוצץ'... והעיר הרב, מדוע בחדא מחתא נשתנה שמו של היצר הרע שלוש פעמים, מתחילה קוראו 'מנוחל' ואח"כ 'אבן' ואח"כ 'ברזל'. וביאר בסוב טעם, שאינו דומה היצר"ר אשר מחוץ לבית המדרש – ליצר הרע אשר בתוך בית המדרש. שכן מחוץ לבית המדרש חשוף האדם לכל מעשה הנבלה אשר זומם עליו יצרו. ברם בתוך בית המדרש – כאשר האדם מחובר לתורה, אזי היצר"ר אינו יכול להפילו במעשים אסורים וזולת 'אבן' – איך תלמד עם ראש אבן שאינו מבין כלום. ועל זה הבטיחו הכתוב – אל לך לחשוש מכך, שכן אם 'אבן' הוא נימוח ואם 'ברזל' הוא מתפוצץ – אין דבר העומד בפני הרצון!

כך חכם ושמור אלה – לדבוק בלימוד התורה בכל כוחו, ואם מוסרח הוא לצאת לעבודתו עדי ערב, לפחות יקבע עתים לתורה פעמיים בכל יום – לילה ויום, לקיים מה שנאמר 'והגית בו יומם ולילה'. ובשכר זאת תגן התורה בעדו מפני היסורים ותצילו מהיצר הרע.

בברכת לילא וויבור

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

אורות ההלכה

**תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א**

הלכות פסח - המשך

אורז וקטניות בפסח והכשרת כלים לפסח

ש - האם אורז וקטניות מותרים בפסח?

ת - אחרונה האשכנזים היוצאים ביד רמי"א, נוהגים שלא לאכול אורז וקטניות בפסח. אולם לדעת מרן השולחן ערוך מותר לאכול אורז וקטניות בפסח, ולכן הספרדים רשאים לאוכלם בימי הפסח. אלא יש קהילות מהספרדים שנהגו להמנע מאכילת אורז בפסח מחשש שלא יוכלו לבודקו יפה, ואם הם רוצים לשנות מנהג זה מחמת חולי או קושי מיוחד, אפשר להקל על ידי התרת נדרים.

ש - ספרדים האוכלים אורז בפסח, האם מותר להם להשתמש באורז שלא נבדק?

ת - גם לספרדים המקילים באכילת אורז בפסח, אין להשתמש אלא באורז שנבדק יפה שלוש פעמים, מפני שמצויים בו חיטים, ודי בחיטה אחת שתתבקע על ידי הבישול כדי לאסור את כל התבשיל.

ש - אורז שלא נבדק כראוי לפני הפסח, האם מותר לבודקו בימי הפסח?

ת - מותר לבודקו בימי חול המועד, ובלבד שיבדקו יפה יפה - שלוש פעמים, כאמור לעיל.

ש - אשכנזי המתארח בבית ספרדי, האם מותר להאכילו אורז וקטניות?

ת - אסור להאכילו אורז וקטניות, ואפילו תבשיל שיש בו תערובת כל שהיא של אורז וקטניות. אך מותר להאכילו מאכלים שנתבשלו בכלי שבישלו בו קודם לכן אורז וקטניות, ובלבד שקינחו את הכלי יפה.

ש - האם מותר לאשכנזים להאכיל את בניהם הקטנים אורז וקטניות?

ת - קטן שלא הגיע לגיל מצוות, מותר באכילת אורז וקטניות בפסח, גם אם הוא אשכנזי.

ש - אשה אשכנזיה הנשואה לספרדי, או להיפך, האם היא צריכה לנהוג כמנהג בית אביה או כמנהג בעלה?

ת - אשכנזיה הנשואה לספרדי, וברצונה לבטל מנהג אבותיה ולנהוג כמנהג בעלה כגבי היתר אכילת אורז וקטניות בפסח, רשאית לעשות כן לאחר שתעשה היתר. אולם ספרדיה שנשאת לאשכנזי, אינה רשאית לאכול בבית בעלה אורז וקטניות בפסח, מפני שהיא צריכה לנהוג כמותן.

ש - ספרדיה שנשאת לאשכנזי, וקשה עליה אכילת מצות, האם היא יכולה להמשיך במנהגה ולאכול אורז בבית בעלה?

ת - כיון שאינה אסורה באכילת אורז בבית בעלה אלא משום כבודו, רשאית האשה במקרה זה לאכול אורז גם בבית בעלה אחר שתקבל את רשותו.

ש - כלי זכוכית שהשתמשו בהם במשקה של חמץ כגון בירה וכדומה, כיצד ניתן להכשירם לפסח?

ת - לדעת מרן השולחן ערוך, כלי זכוכית אינם בולעים ואינם פולטים, ולכן הספרדים יכולים להקל ולהשתמש בהם ללא שום הכשר מלבד שטיפה והדחה. אולם לדעת הרמ"א, דינם ככלי חרס שאין להם תקנה, ולכן האשכנזים צריכים להחמיר שלא להשתמש בהם בפסח. וקהילות הספרדים שנהגו במקום מוצאם להחמיר בכלי זכוכית, ורוצים לבטל ממנהגם לאחר שעלו לארץ ישראל, רשאים לעשות כן לאחר שיעשו היתר.

ש - כיצד ניתן להכשיר "מיקרוגל" לשימוש בפסח?

ת - מן הראוי שלא להשתמש בו בפסח, והמחמיר בזה תבוא עליו ברכה ויש מקילין להשתמש בו על ידי שינוח המאכל בקופסא סגורה חדשה המיוחדת לפסח, או על ידי שינקנו היטב וירתיה בו מים רותחים עם תערובת של חומר פגום ביותר, והרוצה להקל בזה, ראוי לפחות שיהיה בשתי הדרכים הללו יחדיו.

ש - פלטה חשמלית, כיצד ניתן להכשירה לפסח?

ת - לאחר ניקוי יסודי, יערה עליה מים רותחים מכלי ראשון, ודי בזה כדי להכשירה לפסח. אולם טוב ונכון שיצננה גם בנייר כסף.

ש - מדיח כלים חשמלי, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - לאחר שינקו היטב את המכונה בשטיפה והדחה, יפעילו את המכונה בתכנית מלאה כולל מים רותחים וחומרי ניקוי, ודי בזה כדי להכשירו לפסח.

ש - שיש של מטבח, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - יערה עליו מים רותחים מכלי ראשון אחר שינקנו היטב, ודי בזה כדי להכשירו לפסח. ואם אפשר לצפותו בנייר כסף, הנהגה טובה.

ש - מחבת שטינו בה חמץ, כיצד ניתן להכשירה לפסח?

ת - מרבית שמטונים בה עם שמן, ניתן להכשירה לפסח על ידי הגעלה בלבד. אולם סוגי המחבת שמטונים בהם ללא שמן, אין להם תקנה אלא על ידי ליבון באש, ואם אי אפשר ללבנם באש, אין להשתמש בהם.

ש - כיוור חרסינה, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - אפילו ישרוא מחרסינה, ניתן להכשירו לפסח על ידי עירוי מים רותחים מכלי ראשון.

ש - האם ניתן להכשיר שיניים תותבות לפסח?

ת - ניתן להכשירם על ידי ניקוי יסודי, וטוב שיערה עליהם מים רותחים מכלי ראשון.

ש - גביע של קידוש העשוי ממטכת או מחרסינה, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - כל גביעי הקידוש העשויים מכסף או מתכת או אפילו מחרסינה, די להם בשטיפה והדחה היטב עם חומרי ניקוי. כיון שמקפידים בדרך כלל שלא להשתמש בהם אלא ביין צונן - לקידוש ולהבדלה.

ש - נטלה של נטילת ידיים העשויה מפלסטיק או מתכת, כיצד ניתן להכשירה לפסח?

ת - כיון שהנטלה מיועדת בדרך כלל לנטילת ידיים בלבד, ואין משתמשים בה בחמץ כלל, די לה בשטיפה והדחה עם חומרי ניקוי, וטוב שיערה עליה גם מים רותחים.

ש - קומקום חשמלי להרתחת מים, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - כיון שאינו מיועד אלא להרתחת מים, ואין משתמשים בו בחמץ כלל, די לו בשטיפה והדחה עם חומרי ניקוי, וטוב שגם ירתיה בו מים.

ש - מיחם חשמלי להרתחת מים, ופעמים שמניחים עליו מיני מאפה של חמץ כדי להפשירם, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - אם הניחו עליו מיני מאפה או שאר דברי חמץ, המכסה העליון שעליו מניחים החמץ צריך ליבון, והמיחם עצמו צריך הגעלה או שירתיה בו מים, ואם ברור לו שלא השתמשו בו אלא להרתחת מים בלבד, די לו בשטיפה והדחה היטב עם חומרי ניקוי.

ש - חצובות הכיריים, כיצד ניתן להכשירם לפסח?

ת - אף על פי שפעמים יש גלישה של חמץ ממש מהסיר לחצובה, מכל מקום די להם בהגעלה, וטוב לצפותם בנייר אלומיניום אחר ההגעלה. אולם יש מאחיזי האשכנזים המחמירים להכשירם על ידי ליבון.

ש - כלי קרמיקה או פורצלן, כיצד ניתן להכשירם לפסח?

ת - כלים העשויים מקרמיקה או פורצלן, דינם ככלי חרס - שאין להם תקנה לפסח, ואולם אם ברור לו שלא השתמשו בהם בחמץ כלל, כגון פסטיטס וגביעים ומאפרות וכדומה, די להם בשטיפה והדחה.

ש - תנור אפיה, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - לאחר ניקוי ושטיפה והדחה בחומרי ניקוי, לא ישתמש בו לפחות עשרים וארבע שעות ואחר כך יסיקו בחום גבוה כשעתיים.

ש - תבניות אפיה, שיפודים ואסכלאות, כיצד ניתן להכשירם לפסח?

ת - תבניות אפיה, שיפודים ואסכלאות, צריכים ליבון באש עד שיהיו ניצוצות יציא אש ניתנים מהם.

ש - שולחן אכילה, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - שולחן אכילה העשוי מתכת או עץ או פורמאיקה, אחרי שטיפה והדחה בחומרי ניקוי, יערה עליו מים רותחים מכלי ראשון ויכרוס עליו מפה מיוחדת לפסח ואם רוצה הוא לערוך עליו מים רותחים שלא יתקלקל, די לו בשטיפה והדחה ומפה מיוחדת לפסח.

ש - צידנית, כיצד ניתן להכשירה לפסח?

ת - די לה בשטיפה והדחה היטב בחומרי ניקוי.

ש - מכשיר להכנת מי סודה, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - די לו בשטיפה והדחה היטב בחומרי ניקוי.

ש - תרמוס, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - אם ברור שלא השתמשו בו אלא במים רותחים בלבד, די לו בשטיפה והדחה היטב בחומרי ניקוי, ואם לאו, יערה עליו מים רותחים מכלי ראשון.

ש - מברשת שיניים, כיצד ניתן להכשירה לפסח?

ת - מן הראוי לרכוש מברשת חדשה לפסח, אך אם אין בידו לעשות כן, להכשירה על ידי שטיפה והדחה היטב.

ש - בקבוק תינוקות, כיצד ניתן להכשירו לפסח?

ת - מן הראוי לרכוש בקבוק חדש לפסח, אך אם אין בידו לעשות כן, אפשר להכשירו על ידי שטיפה והדחה היטב ועירוי מים רותחים מכלי ראשון.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

עשה לך רב

שאלות הלכתיות רבות ומגוונות בכל התחומים מגיעות מידי יום לשכת כב' רב העיר שליט"א, הן באמצעות הטלפון והן במכתבים או במפגשים ישירים עם כב' רב העיר שליט"א, ובמיוחד בימים אלו לקראת חג הפסח הבעל"ט אשר ראוי לשון היטב היטב את דיני הפסח כי רבים הם וכדי שנדע לנהוג להלכה ולמעשה,

יועמד קו פתוח לרשות הציבור
בכל שאלה הלכתית בלשכת רב העיר
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א
ביום - 08-6204007 | בלילה - 08-6436531

כמו"כ ניתן לפנות לרבני השכונות והעדות
בכל שאלה הלכתית
(הרשימה לפי סדר א' - ב')

08-6204000	משרדי הרבנות והמועצה הדתית
08-6281060	הרה"ג אבוחצירא פנחס שליט"א
08-6437640	הרה"ג אמסלם שלמה שליט"א
054-4458522	הרה"ג בינה מזור שליט"א
054-4348747	הרה"ג דהאן יוסף שליט"א
054-2002934	הרה"ג חדאד ישראל שליט"א
054-4586152	הרה"ג טריקי אברהם שליט"א
054-4334490	הרה"ג כהן יורם שליט"א
052-8903964	הרה"ג כהן שמעון שליט"א
052-7127337	הרה"ג מאמאן אברהם שליט"א
054-6351021	הרה"ג מנגשה אלעזר שליט"א
054-4600282	הרה"ג נמש יעקב שליט"א
050-7282947	הרה"ג סויסא מאיר שליט"א

בברכת התורה
יהושע (שוקי) דמרי
 ממנה המועצה הדתית

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
 מחלקת הכשרות

הודעה חשובה

דרושים משגיחי כשרות
למהלך ימי חג הפסח בהשגחה צמודה

לפרטים יש לפנות
מחלקת הכשרות: 08-6204000 שלוחה 5
או לרב יעקב אטלן: 054-9210545
כתיבה
"מחלקת הכשרות"

שבת שלום

הברית והעושר

הוא היה סוחר שוורים ותיק. זה היה שוק יציב למדי, שלא הושפע כל-כך מתנודות המחירים במסחר הכללי. תמיד עלה בידו לקנות בזול ולמכור ביוקר, ומזה התפרנס בשפע.

פעם אחת, לאחר שחזר מיריד גדול ועמו מטען נכבד של שוורים, גילה כי מחירי השוורים ירדו מאוד. מיום ליום ירדו המחירים, והסוחר עקב אחר הנעשה בדאגה רבה. מה יעשה בשוורים הרבים שברשותו? הלוא אם ימכרם עתה יפסיד הון רב.

כשראה הסוחר כי המצב אינו משתפר אלא להפך, ובהיותו מהמסתופפים בצילו של רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב, החליט לנסוע אל רבו ולבקש את עצתו וברכתו.

כל הדרך לא פסק הסוחר מלהרהר בעסקיו. כאשר הגיע אל הרבי נכנס אליו לקבל את ברכתו ועצתו בעניין שלשמו הגיע, אולם לצדיק היו תכניות אחרות בעבורו.

רבי לוי-יצחק הקשיב קשב רב לדבריו, ושאל: "אמור לי, האם יש לך עוד עיסוק מלבד עסק השוורים?"

מופתע מעט השיב הסוחר: "כן, אני גם משמש מוהל, ומפעם לפעם אני מל תינוקות".

"ומה אתה עושה, למשל, אם הדימום מהמילה אינו נפסק?", הוסיף הרבי לשאול.

תמה הסוחר החסיד למשמע השאלות, אך מיד השיב ומנה כמה חומרים רפואיים שהוא משתמש בהם במצבים כאלו.

רבי לוי-יצחק קם וניגש לפינה בחדרו, לקח משם צרור של עשב כלשהו והגישו אל הסוחר. "בפעם הבאה שתיתקל בבעיה דומה השתמש בעשב הזה, ומובטח אתה שהדימום ייעצר", אמר, ופטר את החסיד לשלום.

הסוחר יצא מחדרו מבולבל למדי. דבר אחד ידע, שקטון הוא מלהבין בחליכותיו של הרבי, ובוודאי יש בדברי הרבי חשיבות רבה בעבורו. יצא הסוחר לדרכו. לאחר נסיעה ארוכה ביקש להיכנס לאכסניה או פונדק, כדי לנוח מעט ולסעוד את ליבו. הוא ביקש מהעגלון לחפש פונדק מתאים בסביבה, ובמהרה עמד בפתח פונדק קטן, שבעליו, יהודי כפרי פשוט, קיבל את פניו במאור-פנים.

בשעה שהסוחר סעד את ליבו קשר שיחה עם בעל הפונדק. זה סיפר כי בדיוק לפני שמונה ימים ילדה אשתו בן. הסוחר בירכו בחום, ולפתע שאל: "דג, אם-כן היום יום הברית של הורך הנולד?"

נתכרכמו פניו של בעל הבית. בעצב השיב כי בעבר נולדו לו שני ילדים וכאשר ערכו להם ברית, לא יכלו לעצור את הדימום והם נפטרו. לכן הוא חושש לערוך ברית לתינוק.